

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОСНОВИ ПСИХОДІАГНОСТИКИ ТА КОРЕКЦІЇ
ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ**
для студентів

**Освітньої програми:
Рівня вищої освіти:
на здобуття освітнього ступеню:
за спеціальністю:
галузі знань:**

Психологія
першого (бакалаврського)
бакалавр
053 Психологія
05 Соціальні та поведінкові науки

Рівне – 2020

Робоча програма: Основи психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 Психологія

Розробник: к.психол.наук, доц. Терновик Н.А.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри психології

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ доц. Михальчук Ю.О.
(підпис)

Схвалено навчально-методичною комісією педагогічного факультету

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Голова _____ доц. Хом'як О.А.
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія у галузі знань
05 Соціальні та поведінкові науки рівня вищої освіти першого (бакалаврського)

доц. Мороз О.І. _____

(підпис)

© _____, 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Рівень вищої освіти, Галузь знань, спеціальність	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/3 Загальна кількість годин (денна/заочна форми навчання) – 90/90 Кількість змістових модулів – 1	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Нормативна	
		Рік підготовки:	
		3-й	3-й
		Семестр	
		6-й	6-й
		Лекції	
		год. 20	год.20
		Практичні, семінарські	
		год. 16	год.14
		Самостійна робота	
		год. 54	год.56
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю 6-й семестр: іспит	

2. Мета та завдання курсу

Робоча програма навчальної дисципліни «Онови психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія за освітньо-професійною програмою Психологія.

Мета: забезпечення майбутніх психологів основами психологічних знань із психодіагностичної та психокорекційної психології, озброєння умінням застосовувати на практиці психодіагностичний інструментарій, використовуючи загальні теоретико-методологічні принципи психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини.

Завдання: ознайомити студентів з класифікацією методів та психометричними основами психодіагностики особистісного та інтелектуального розвитку дитини; проаналізувати специфіку використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик; розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження з дитиною; висвітлити специфіку психодіагностики різних сфер психічного розвитку дитини; сприяти становленню професійного мислення; ознайомити з основними закономірностями та особливостями вирішення психокорекційних завдань практики, які дозволять вирішити різноманітні професійні завдання надання психологічної допомоги дитині; формування у майбутніх фахівців професійно-важливої системи знань, умінь і навичок, на яких ґрунтується психокорекційний складник професійної діяльності психологів у різних галузях соціальної і психологічної практики. Знання, здобуті при вивченні курсу «Онови психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини» є підґрунтям для подальшої поглибленої фахової спеціалізації практичних психологів.

Майбутні психологи навчатимуться:

- враховувати далеку і близьку перспективу розвитку і планувати як конкретні показники особистісного та інтелектуального розвитку дитини, так і можливості відображення цих показників в особливостях діяльності і спілкування на наступних стадіях його розвитку;
- визначати зміст, види й особливості використання основних методів психодіагностичного обстеження дитини та їх різновиди, їх переваги й недоліки;
- використовувати різні методики для обстеження пізнавального, емоційно-вольового, особистісного розвитку дитини, а також системи її міжособистісних стосунків;
- при оцінці ефективності психокорекційних впливів використовувати різноманітні методи, в залежності від поставлених психокорекційних задач;
- діагностувати соціальне середовище дитини (аналіз несприятливих факторів соціального середовища, які травмують дитину, порушують її психічний розвиток, формування характеру особистості і соціальну адаптацію);
- визначати рівень розвитку сенсорно-перцептивних та інтелектуальних процесів і функцій;
- всесторонньо психологічно вивчати особистість дитини і її батьків, систему їх стосунків;
- аналізувати мотиваційно-потребну сферу дитини і членів її сім'ї;
- чітко сформовувати основні цілі психокорекційної роботи;
- виділяти основні задачі, які повинні конкретизувати основну мету;
- визначати зміст корекційних занять з врахуванням структури дефекту та індивідуально-психологічних особливостей дитини, розвитку провідного виду діяльності;
- визначати форму роботи з дитиною (групова, сімейна, індивідуальна);
- відбирати відповідні методи і техніки з врахуванням вікових, інтелектуальних і фізичних можливостей дитини;

- планувати форму участі батьків та інших осіб в корекційному процесі;
- розробляти методи аналізу оцінки динаміки психокорекційного процесу;
- допомогати дитині у вирішенні психотравмуючих ситуацій;
- формування адекватних батьківських установок на соціально-психологічні проблеми дитини шляхом активного залучення батьків в психокорекційний процес;
- аналізувати наукові звіти про проведені експериментальні дослідження психіки з метою визначення об'єктивності, надійності і валідності отриманих результатів.

Під час лекційних та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні психологи **набувають таких програмних компетентностей: ЗКЗ (загальні компетентності), СК (спеціальні, фахові, предметні компетентності).**

ЗК-1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ФК 1. Здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.

ФК 2. Самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.

ФК 3. Обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК 4. Здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

ФК 9. Дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

ФК 11. Аналізувати і впроваджувати у практику результати наукових і прикладних досліджень.

Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну, студенти повинні мати такі **програмні результати навчання:**

ПРН 1: Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 4: Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування, тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПРН 5: Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПРН 7: Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси.

ПРН 10: Узагальнювати результати власних наукових досліджень у формі наукових звітів різних форм (тез, статей, доповідей, презентацій).

ПРН 13: Втілювати результати наукового пошуку у практичну діяльність.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Основи психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини як наука і практична діяльність психолога

Змістовий модуль I. Теоретичні основи психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини

Тема 1. Психологічний супровід психічного розвитку дитини на кожному віковому етапі. Сучасні методи дитячої психодіагностики. Основні закономірності психічного розвитку в дитинстві. Принципи підбору діагностичних методів дослідження дітей. Принципи й етичні норми дитячої психодіагностики. Характеристика основних груп методів вивчення особистості дитини. Вимоги до процедури збору й обробки психологічної інформації про дитину. Особливості психодіагностичних завдань для дослідження пізнавальної, емоційно-вольової, особистісної сфери дитини та міжособистісних стосунків.

Література: основна [1, 3, 8, 17, 24] допоміжна [5, 7, 12, 21]

Тема 2. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу. Особливості вивчення немовлят. Комплексне вивчення дитини раннього віку. Діагностика психічного розвитку дітей раннього віку за методикою Манової-Томової. Психодіагностика дошкільника.

Література: основна [2, 5, 10, 11] допоміжна [6, 8, 14, 17]

Тема 3. Діагностика психічного розвитку школяра. Діагностика психічного розвитку дітей молодшого шкільного віку. Діагностика психічного розвитку підлітка. Діагностика психічного розвитку старшокласника.

Література: основна [3, 4, 8, 12] допоміжна [5, 6, 13, 22]

Тема 4. Особливості проведення психокорекційної роботи психічного розвитку дитини. Практичне використання основних положень теоретичних концепцій української та зарубіжної дитячої психології. Використання методів гештальттерапії. Використання методів ігрової терапії з корекційною метою. Використання методів когнітивної терапії у дитячій психокорекції.

Література: основна [8, 17, 18, 24] допоміжна [7, 13, 19]

Тема 5. Комплексний підхід до використання методів різних напрямів дитячої психокорекції. Розвивальна робота з дошкільниками. Ігрова розвивальних занять з дошкільниками (А.Д. Андрєєва). Корекція психічного розвитку дитини в шкільний період. Психокорекційна робота з молодшими школярами. Психокорекційна робота з підлітками. Психокорекційна робота зі старшокласниками.

Література: основна [2, 15, 21] допоміжна [5, 8, 13]

Тема 6. Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими потребами. Розвиток поглядів на диференційну діагностику відхилень в інтелектуальному розвитку дітей. Психологічні засади діагностики відхилень в інтелектуальному розвитку дітей дошкільного віку. Опис методик вивчення розумового розвитку дітей молодшого шкільного віку. Аналіз і оцінка виконання діагностичних завдань підлітками з різним інтелектуальним розвитком. Психолого-педагогічне вивчення дітей з аутизмом в психологічних консультаціях.

Література: основна [3, 8, 17, 22] допоміжна [20, 26]

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів	Кількість годин
-------------------------	-----------------

і тем	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Основи психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини як наука і практична діяльність психолога												
Змістовий модуль I. Теоретичні основи психодіагностики та корекції психічного розвитку дитини												
Тема 1. Психологічний супровід психічного розвитку дитини на кожному віковому етапі.	14	2	2			9	14	2	2			9
Тема 2. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу.	14	2	2			9	14	2	2			9
Тема 3. Діагностика психічного розвитку школяра.	14	4	2			9	14	4	2			9
Тема 4. Особливості проведення психокорекційної роботи психічного розвитку дитини.	14	4	2			9	14	4	2			9
Тема 5. Комплексний підхід до використання методів різних напрямів дитячої психокорекції.	16	4	4			9	17	4	4			10
Тема 6. Консультативно–діагностичний супровід дітей з особливими потребами.	18	4	4			9	17	4	2			10
Разом за змістовим модулем 1	90	20	16			54	90	20	14			56
Разом	90	20	16			54	90	20	14			56

5.Теми практичних занять(16/14)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Психологічний супровід психічного розвитку дитини на кожному віковому етапі.	2/2
2	Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу.	2/2
3	Діагностика психічного розвитку школяра.	2/2
4	Особливості проведення психокорекційної роботи психічного розвитку дитини.	2/2

5	Комплексний підхід до використання методів різних напрямів дитячої психокорекції.	4/2
6	Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими потребами.	4/4
Разом		16/14

6. Самостійна робота (54/56 год.)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
1	Визначте специфіку психодіагностичного обстеження дитини.	5	5
2	Визначте несприятливі фактори соціального середовища, які травмують дитину, порушують її психічний розвиток, формування характеру особистості і соціальну адаптацію.	5	5
3	Розкрийте специфіку використання тестів, стандартизованих самозвітів та проєктивних методик в роботі з дитиною.	5	5
4	Опишіть особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження з дитиною.	5	5
5	Схарактеризуйте специфіку психодіагностики різних сфер психічного розвитку дитини.	5	5
6	Схарактеризуйте основні закономірності та особливості вирішення психокорекційних завдань практики, які дозволять вирішити різноманітні професійні завдання надання психологічної допомоги дитині.	5	5
7	Сформууйте основні цілі психокорекційної роботи з дитиною.	5	5
8	Розкрийте	5	7
9	Визначіть зміст корекційних занять з врахуванням структури дефекту та індивідуально-психологічних особливостей дитини, розвитку провідного виду діяльності	7	7
10	Розкрийте формування адекватних батьківських установок на соціально-психологічні проблеми дитини шляхом активного залучення батьків в психокорекційний процес.	7	7
Разом		54	56

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для відпрацювання пропущених занять і невиконаних завдань	Форми контролю	Література	Кількість балів
Тема 1. Психологічний супровід психічного розвитку дитини на кожному віковому етапі.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат «Основні закономірності психічного	основна [1, 3, 8, 17, 24] допоміжна [5, 7, 12, 21]	10

		розвитку дитинства».		
Тема 2. Психічний розвиток дитини від народження до вступу в школу.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, психологічне есе на тему: «Принципи підбору діагностичних методів дослідження дітей».	основна [2, 5, 10, 11] допоміжна [6, 8, 14, 17]	10
Тема 3. Діагностика психічного розвитку школяра.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття;	Експрес опитування, складання термінологічного словника. Реферат / презентація «Характеристика основних груп методів вивчення особистості дитини», «Психологічна діагностика особливостей когнітивного розвитку молодших школярів в умовах інформаційного суспільства».	основна [3, 4, 8, 12] допоміжна [5, 6, 13, 22]	10
Тема 4. Особливості проведення психокорекційної роботи психічного розвитку дитини.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, опрацювання методики;	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, Реферат / презентація «Психокорекція страхів молодших школярів як	основна [8, 17, 18, 24] допоміжна [7, 13, 19]	10

		актуальна проблема», законспектувати статтю Барбашова, І. Сенсорний розвиток. Формуємо фонематичні вміння / І. Барбашова // Учитель початкової школи. – 2018. – № 4. – С. 10—15. 178. Баришполь, С. Корекційні ігри з формування і розвитку особистості / С. Баришполь // Початкове навчання та виховання. – 2016. – № 16-18. – С. 95—103.		
Тема 5. Комплексний підхід до використання методів різних напрямів дитячої психокорекції.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, підготовка тестів, психологічне есе на тему: «Програма психолого-педагогічного супроводу дітей з гіперактивним розладом».	основна [2, 15, 21] допоміжна [5, 8, 13]	10
Тема 6. Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими потребами.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, складання термінологічного словника, реферат / презентація «Особливості психокорекційни	основна [3, 8, 17, 22] допоміжна [20, 26]	10

		х занять».		
--	--	------------	--	--

8. Індивідуальні завдання

1) Підготовка реферативного повідомлення / презентації на тему (на вибір студента):

1. Вимоги до методів і процедури вивчення особистісних властивостей дитини.
2. Принципи підбору діагностичних методів дослідження дітей.
3. Принципи й етичні норми дитячої психодіагностики.
4. Аналіз підходів до класифікації методів психодіагностики.
5. Характеристика основних груп методів вивчення особистості дитини.
6. Спостереження та його різновиди.
7. Опитувальні методи діагностики: бесіда, інтерв'ю, анкетування, твір.
8. Контент-аналіз. Монографічний метод в роботі з дітьми.
9. Тести, їх види та діагностичні можливості.
10. Експериментальне дослідження психіки дитини.
11. Методи якісного і кількісного аналізу емпіричних даних.
12. Вимоги до процедури збору й обробки психологічної інформації про дитину.
13. Запит психологу на дослідження й укладання договору.
14. Етапи діагностичної роботи дитячого психолога.

2) Опрацювати методики:

1. Шульте, коректурної проби, «Бентон-тесту», тестів Векслера, Роршаха, Розенцвейга, Люшера, ТАТ, ПДО, піктограм, малюнкових тестів, методики Рене-Жиля для дослідження міжособистісних стосунків дитини.
2. Шкали самооцінки Спілбергера, методики Амен-Ренісон для діагностики шкільної тривожності.
3. Методика «голки» по виявленню загальної тривожності.
4. Тест руки Вагнера для визначення агресивності, ASAS, CARS.

9. Методи навчання

I. Організація, самоорганізація та здійснення навчально-пізнавальної діяльності за джерелом передання і сприймання навчальної інформації: словесні (розповідь, бесіда, лекція, пояснення, інструктаж) і практичні (вправи, алгоритмізація, практична робота, активне соціально-психологічне навчання); за ступенем самостійності мислення студентів: репродуктивні і творчі методи; за логікою передання і сприймання навчальної інформації: індуктивні (узагальнення), дедуктивні (конкретизація), аналітичні, синтетичні – навчальний аналіз, синтез, установлення причинно-наслідкових зв'язків; за ступенем керівництва навчальною роботою студентів: самостійна робота студентів, робота з книгою.

II. Стимулювання та мотивація навчально-пізнавальної діяльності.

Дидактичні (ділові, ситуативно-рольові та ін.) ігри, навчальні дискусії, інтерактивні методи навчання.

III. Контроль і самоконтроль, аналіз та оцінювання результатів навчання. Індивідуальне і фронтальне опитування, письмові контрольні роботи.

10. Методи контролю

- Поточне тестування.
- Перевірка завдань самостійної роботи.
- Перевірка індивідуальної роботи.
- Поточний контроль.
- Семестрова форма контролю.

11. Питання до іспиту з курсу

1. Основні закономірності психічного розвитку в дитинстві.
2. Поняття про психічний розвиток і його детермінанти.
3. Особливості психічного розвитку в дитинстві.
4. Закономірності психічного розвитку і зона найближчого розвитку.
5. Періодизація психічного розвитку в епоху дитинства.
6. Психічний розвиток новонародженої дитини.
7. Психічний розвиток дитини першого року життя.
8. Психічний розвиток дитини раннього віку.
9. Психічний розвиток дошкільника.
10. Психічний розвиток молодшого школяра.
11. Інваріантні вікові характеристики молодшого школяра.
12. Вимоги до методів і процедури вивчення особистісних властивостей дитини.
13. Принципи підбору діагностичних методів дослідження дітей.
14. Принципи й етичні норми дитячої психодіагностики.
15. Аналіз підходів до класифікації методів психодіагностики.
16. Характеристика основних груп методів вивчення особистості дитини.
17. Спостереження та його різновиди.
18. Опитувальні методи діагностики: бесіда, інтерв'ю, анкетування, твір.
19. Контент-аналіз. Монографічний метод в роботі з дітьми.
20. Тести, їх види та діагностичні можливості.
21. Експериментальне дослідження психіки дитини.
22. Методи якісного і кількісного аналізу емпіричних даних.
23. Вимоги до процедури збору й обробки психологічної інформації про дитину.
24. Запит психологу на дослідження й укладання договору.
25. Етапи діагностичної роботи дитячого психолога.
26. Особливості діагностики психічного розвитку дитини.
27. Основні вимоги до процедури діагностики дитини.
28. Формулювання діагнозу і прогнозування психічного розвитку. 6. Умови постановки кваліфікованого прогностичного діагнозу.
29. Специфіка представлення психологічної інформації про дитину.
30. Методи дитячої психодіагностики.
31. Психодіагностика розвитку дитини дошкільного віку.
32. Психодіагностика емоційно-вольового й особистісного розвитку дітей дошкільного віку.
33. Психодіагностика міжособистісних взаємин дітей дошкільного віку.
34. Психодіагностика готовності дитини до школи.
35. Категоріальний апарат дитячої психодіагностики.
36. Історичні аспекти становлення психодіагностики як галузі психологічного знання.
37. Зміст, види й особливості використання основних методів психодіагностичного обстеження дитини та їх різновиди, їх переваги й недоліки.
38. Особливості методик для обстеження пізнавального, емоційно-вольового, особистісного розвитку дитини.
39. Психодіагностика міжособистісних стосунків.
40. Патології розумового розвитку дитини і поглиблене психодіагностичне обстеження.
41. Комплексне психолого-педагогічного обстеження школярів.
42. Соціально-психологічних особливостей школярів, що істотно впливають на ефективність їх навчання і розвитку.
43. Особливості психодіагностичної роботи з школярами, у яких є помітні труднощі в навчанні, поведінці і психологічному самопочутті в шкільному середовищі.

44. Особливості когнітивної, емоційно-вольової та особистісної сфери школярів.
45. Обстеження особистості школяра.
46. Особливості методик корекційно-розвивальної роботи.
47. Проблема забезпечення практичних психологів діагностичними мінімумами для здійснення моніторингу рівнів психічного і особистісного розвитку учнівських колективів.
48. Вивчення психічного розвитку дитини у взаємозв'язку особистісних і операційно-технічних аспектів діяльності школяра, освоєння яких становить зміст його розвитку і освіти.
49. Комплексне використання формалізованих і малоформалізованих методик, а також методів діагностики та експертної оцінки досягнення дітей.
50. Особливості встановлення емоційного контакту з дитиною.
51. Психолого-педагогічне спостереження за поведінкою та діяльністю дитини.
52. Визначення причин труднощів у навчанні та адаптації до шкільного життя та побудова на цій основі корекційно-розвивальних програм.
53. Діагностика професійного самовизначення старшокласників.
54. Корекційно-розвиткова робота з учнями, що мають труднощі в адаптації чи навчанні.
55. Внутрішньоособистісна діагностика: визначення внутрішнього світу дитини, її страхів та переживань.
56. Методики для визначення рівня розвитку психічних процесів: пам'яті, мислення, уваги, уяви і творчих здібностей, сприймання.
57. Міжособистісна діагностика та методики на визначення рівня готовності до школи.
58. Особливості використання таблиці Шульте, коректурної проби, «Бентон-тесту», тестів Векслера, Роршаха, Розенцвейга, Люшера, ТАТ, ПДО, піктограм, малюнкових тестів, методики Рене-Жиля для дослідження міжособистісних стосунків дитини.
59. Особливості використання шкали самооцінки Спілбергера, методики Амен-Ренісон для діагностики шкільної тривожності.
60. Методика «голки» по виявленню загальної тривожності.
61. Тест руки Вагнера для визначення агресивності, ASAS, CARS.
62. Діагностика рівня розвитку пізнавальних процесів дитини.
63. Діагностика особистості (темперамент, характер) дитини.
64. Визначення рівня IQ дитини.
65. Визначення діагностики внутрішньосімейних стосунків.
66. Особливості проведення психокорекційної роботи психічного розвитку дитини. Практичне використання основних положень теоретичних концепцій української та зарубіжної дитячої психології.
67. Використання методів гештальттерапії.
68. Використання методів ігрової терапії з корекційною метою.
69. Використання методів когнітивної терапії у дитячій психокорекції.
70. Комплексний підхід до використання методів різних напрямів дитячої психокорекції. Розвивальна робота з дошкільниками.
71. Ігрограма розвивальних занять з дошкільниками (А.Д. Андрєєва).
72. Корекція психічного розвитку дитини в шкільний період.
73. Психокорекційна робота з молодшими школярами.
74. Психокорекційна робота з підлітками.
75. Психокорекційна робота зі старшокласниками.
76. Консультативно-діагностичний супровід дітей з особливими потребами.
77. Розвиток поглядів на диференційну діагностику відхилень в інтелектуальному розвитку дітей.

78. Психологічні засади діагностики відхилень в інтелектуальному розвитку дітей дошкільного віку.
79. Опис методик вивчення розумового розвитку дітей молодшого шкільного віку.
80. Аналіз і оцінка виконання діагностичних завдань підлітками з різним інтелектуальним розвитком.
81. Психолого-педагогічне вивчення дітей з аутизмом в психологічних консультаціях.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування, самостійна робота, індивідуальна робота						Підсумковий контроль / залік	Сума
Змістовий модуль 1							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
10	10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T7 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методична література:

1. Підручники.
2. Роздатковий матеріал. Психокорекційні ситуації, вправи, тренінги.
3. Мультимедійні засоби. Презентації.

14. Рекомендована література

14.1.Базова

1. Астапова, І. В. Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів на уроках / І. В. Астапова // Англійська мова та література. – 2017. – № 34- 36. – С. 85—89.
2. Україна, Верховна Рада. Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг : закон України від 06.09.2018 р. № 8656 // Директор школи. Шкільний світ. – 2018. – № 19-20. – С. 4—13.

3. Україна, Міністерство освіти і науки. Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609) // Дошкільне виховання. – 2018. – № 10. – С. 1—4 (вкладка); Дитячий садок. Управління. – 2018. – № 8. – С. 9—13
4. Бажів, М. Казкотерапія тривожності в молодшому шкільному віці / М. Бажів // Цивілізаційний поступ сучасної освіти і науки : матеріали VI наук.-практ. конф. магістрантів ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, (18—19 лют. 2015 р., м. Харків) : [у 2 ч.] / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. О. А. Андрущенко ; відп. за вип. К. А. Юр'єва]. – Харків : ХНПУ, 2015. – Ч. 1. – С. 11—12.
5. Балютіна, К. Причини графічних відхилень у молодших школярів / К. Балютіна // Початкова школа. – 2018. – № 7. – С. 20—23.
6. Барбашова, І. Сенсорний розвиток. Формуємо фонематичні вміння / І. Барбашова // Учитель початкової школи. – 2018. – № 4. – С. 10—15. 178. Баришполь, С. Корекційні ігри з формування і розвитку особистості / С. Баришполь // Початкове навчання та виховання. – 2016. – № 16-18. – С. 95—103.
7. Беседіна, Г. В. Психолого-педагогічні аспекти готовності вчителя до інноваційної діяльності / Г. В. Беседіна, С. А. Таршина // Психологопедагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 11 квіт. 2017 р. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, Жешув. ун-т, Пед. ун-т Чендус. ун-ту ; [редкол.: О. А. Андрущенко та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2017. – С. 265—268.
8. Бех, І. Молодший школяр у вікових закономірностях / І. Бех // Початкова школа. – 2015. – № 1. – С. 10—13.
9. Богуш, А. Передшкільна освіта в сучасному освітньому просторі / А. Богуш // Рідна школа. – 2014. – № 12. – С. 8—11.
10. Бойко, К. Динаміка страхів молодших школярів як актуальна проблема українського сьогодення / К. Бойко // Цивілізаційний поступ сучасної освіти і науки : матеріали VI наук.-практ. конф. магістрантів ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, (18—19 лют. 2015 р., м. Харків) : [у 2 ч.] / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди ; [за заг. ред. О. А. Андрущенко ; відп. за вип. К. А. Юр'єва]. – Харків : ХНПУ, 2015. – Ч. 1. – С. 21—22.
11. Бровченко, А. К. Мотивація до особистісного зростання і саморозвитку в психологічній освіті / А. К. Бровченко // Психологопедагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 11 квіт. 2017 р. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, Жешув. ун-т, Пед. ун-т Чендус. ун-ту ; [редкол.: О. А. Андрущенко та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2017. – С. 268—271.
12. Гримач, І. Пізнавальні уміння та навички дітей / І. Гримач // Початкова освіта. – 2014. – № 20. – С. 23—28
13. Дічек, Н. Внесок українських психологів у розвиток індивідуалізації навчання школярів (друга половина 50-х років XX ст.) / Н. Дічек // Рідна школа. – 2014. – № 11. – С. 57—63. Дорожко, І. І. Психологія : навч. посіб. для підгот. до іспиту / І. І. Дорожко, С. О. Микитюк ; ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. – Харків : ХНПУ, 2017. – 222 с.
14. Ілляшенко, Т. Програма психолого-педагогічного супроводу дітей з гіперактивним розладом / Т. Ілляшенко // Початкова школа. – 2018. – № 7. – С. 10—13.
15. Журов, В. Перша психологічна самодопомога при психотравмі: поради фахівця / В. Журов // Психолог. – 2015. – № 11-12. – С. 48—49.
16. Ілляшенко, Т. Психолого-педагогічна характеристика дитини: її мета і зміст / Т. Ілляшенко // Психолог. – 2014. – № 18. – С. 49—56.
17. Калошин, В. Ф. Доцільність використання психотерапії в педагогіці / В. Ф. Калошин // Управління школою. – 2014. – № 22-24. – С. 60—66. – Географія. — 2015. — № 11-12. — С. 39—47.

18. Карпенко, Є. Вікова та педагогічна психологія : актуальні студії сучасних укр. учених : навч. посіб. / Є. Карпенко. – Дрогобич : Посвіт, 2014. – 150 с.
19. Козлітіна, О. В. Особливості розвитку мислення у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями мовлення / О. В. Козлітіна, Ю. С. Масловська // Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах 23 сучасних викликів: теорія і практика : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 11 квіт. 2017 р. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, Жешув. ун-т, Пед. ун-т Чендус. ун-ту ; [редкол.: О. А. Андрущенко та ін.]. – Харків : ХНПУ, 2017. – С. 285—288.
20. Кузьменко, В. Консультативна допомога батькам: дієві рішення / В. Кузьменко // Дошкільне виховання. – 2016. – № 6. – С. 6—9.
21. Луценко, Л. Проблеми діагностики обдарованості дітей дошкільного віку / Л. Луценко, С. Самарченко // Навчання і виховання обдарованої дитини: теорія та практика : зб. наук. пр. / НАПН України, Ін-т обдарованої дитини, Ін-т психол. ім. Г. С. Костюка ; [голов. ред. І. С. Волощук]. – Київ : Ін-т обдарованої дитини, 2014. – Вип. № 1 (12). – С. 13—19.
22. Малько, О. Глиноterapia: долаємо негативні емоції / О. Малько, О. Колісник // Дошкільне виховання. – 2017. – № 1. – С. 15—17. 151. Малюнок неіснуючої тварини: психодіагностика дошкільників // Дитячий садок. Шкільний світ. - 2014. - № 17. - С. 41—45.
23. Матата, С. Г. Особливості роботи дошкільного закладу з родиною в інклюзивному середовищі / С. Г. Матата // Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали III Міжнар. Конгресу (м. Одеса, 18—21 трав. 2017 р.) / Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського ; [уклад.: О. Чебикін та ін.]. – Одеса : Гельветика, 2017. – С. 412—414.
24. Михайлова, І. В. Особливості використання методів арт-терапії в психокорекції турботи про себе в ранній юності / І. В. Михайлова // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – № 7. – С. 40—43.
25. Нежуріна, О. А. Розвиток сенсорного виховання з елементами ІКТ розумово відсталих дошкільників / О. А. Нежуріна // Логопед. – 2015. – № 1. – С. 29—32.
26. Плис, О. Формування образного мислення у молодших школярів / О. Плис // Початкове навчання та виховання. – 2014. – № 31—32. – С. 2—8.
27. Психологічна діагностика особливостей когнітивного розвитку молодших школярів в умовах інформаційного суспільства : монографія / С. А. Гончаренко, А. Й. Ваврик, Є. П. Верещак [та ін.] ; НАПН України, Ін-т психол. ім. Г. С. Костюка ; за ред. С. А. Гончаренко, Л. О. Кондратенко. – Київ ; Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 227 с.
28. Романенко, О. В. Діагностика особистісних установок у системі психотерапевтичної роботи з дітьми дошкільного віку / О. В. Романенко // Практична психологія та соціальна робота. – 2014. – № 9. – С. 9—13.
29. Самофалова, І. В. Сучасні аспекти вивчення проблеми: загальне недорозвинення мовлення / І. В. Самофалова // Логопед. – 2018. – № 11. – С. 36—40.
30. Сидоренко, Н. Заняття із психологічного розвитку для молодших школярів / Н. Сидоренко. – [Київ] : [б. в.], 2013. – 126 с. – (Соціальний педагог. Бібліотека)
31. Сіренко, А. Особливості дослідження рівнів сформованості у старших дошкільників упевненості в собі у груповій діяльності / А. Сіренко // Рідна школа. – 2014. – № 7. – С. 58—63.
32. Усик, Д. Б. Психологічні особливості саморегуляції поведінки старших дошкільників у сюжетно-рольовій грі : дис. на здоб. наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 — пед. та вік. психол. / Д. Б. Усик ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ : [б. в.], 2013. – 208 с. + дод., CD-R.
33. Холод, Ю. Наративні методи в діяльності психолога: теоретичне підґрунтя / Ю. Холод // Психолог. – 2015. – № 1. – С. 7—10.

34. Шейко, А. О. Особливості прояву психічної стійкості особистості в юнацькому віці при подоланні критичних ситуацій : дис. на здоб. наук. ступеня канд. психол. наук : спец. 19.00.07 — пед. та вік. психол. / А. О. Шейко ; ХНПУ ім. Г. С. Сковороди. — Харків : [б. в.], 2014. — 203 с. + дод., CD-R
35. Digman J. M. Higher-order factors of the Big Five. / J. M. Digman // *Journal of Personality and Social Psychology* —1997 —Vol. 73. — №6. — Р. 1246-1256. — Режим доступу: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/9418278>
36. Guilford J. P. Cognitive psychology's ambiguities: Some suggested remedies / J. P. Guilford // *Psychological Review*. — 1982. — Vol. 89. — Р. 48-59. — Режим доступу: <http://psycnet.apa.org/record/1982-07070-001>
37. Stone A. A. New Measure of Daily Coping: Development and Preliminary Results. / A. A. Stone, J. M. Neale // *Journal of Personality and Social Psychology*. — 1984. — Vol. 61. — Р. 892-906. — Режим доступу: <http://psycnet.apa.org/record/1984-22226-001>

15.1. Додаткова:

1. Адаптація дітей (учнів/студентів до навчально-виховного процесу / наук. ред.: В. Г. Панок; авт. кол. 1 т.: Н. В. Сосновенко, А. І. Тінякова. Видання 2-е. — К.: Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2014. — 112 с.
2. Анастаси А. Психологическое тестирование / А. Анастаси, С. Урбина. — СПб.: Питер, 2006. — 688 с.
3. Бодалев А.А. Общая психодиагностика / А.А. Бодалев, В.В. Столин, В.С. Аванесов. — СПб.: Изд-во «Речь», 2000. — 440 стр. — [Електронний ресурс] — Режим доступа: <http://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/library/elopen/bodalev.pdf>
4. Булах І.Є. Створюємо якісний тест: навч. посіб. для викладачів, учителів та методистів / І.Є. Булах, М.Р. Мруга. — К.: Майстер-клас, 2006. — 160 с.
5. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодиагностике / Л.Ф. Бурлачук, С.М. Морозов. — СПб.: Питер, 2007. — 688 с.
6. Водопьянова Н.Е. Психодиагностика стресса / Н.Е. Водопьянова. — СПб.: Питер, 2009. — 336 с.
7. Галян І.М. Психодіагностика: навч. посіб. / І.М. Галян. — К.: Академвидав, 2011. — 464 с.
8. Кандидатські та докторські дисертації, захищені в Україні за спеціальністю 19.00.10 — Організаційна психологія; економічна психологія (2006–2017 рр.) : довідник / за ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки. — К., 2017. — 146 с.
9. Карамушка Л. М. Психологічні детермінанти розвитку організаційної культури : монографія / [Л. М. Карамушка, О. В. Креденцер, К. В. Терещенко та ін.] ; за ред. Л. М. Карамушки. — К. : Педагогічна думка, 2015. — 288 с.
10. Климов Е.А. Пути в профессионализм: учеб. пособие / Е. А. Климов. — М.: Флинта, 2003. — 320 с.
11. Корольчук М. С. Теорія і практика професійно-психологічного відбору / М. С. Корольчук, В. М. Крайнюк. — К. : НікаЦентр, 2012. — 532 с.
12. Корольчук М. С. Методичні та теоретичні проблеми в психології / М. С. Корольчук, В. І. Осьодло. — К. : Ніка-Центр, 2013. — 336 с.
13. Корольчук М.С. Теорія і практика професійного психологічного відбору: навч. посібник для слухачів та студ. вузів / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк. — К.: Ніка-Центр, 2010. — 532 с.
9. Корольчук М.С., Осьодло В.І. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. М.С. Корольчука. — К.: Ельга, Ніка — Центр, 2012. — 400 с.
14. Крокер Л. Введение в классическую и современную теорию тестов: ученик / Линда Крокер, Джеймс Алгина; [пер. с англ. Н.Н. Найденовой, В.Н. Симкина, М.Б. Челишковой; под общ. ред. В.И. Звонникова, М.Б. Челишковой]. — М.: Логос, 2010. — 668 с.

15. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: практикум / Я.В. Крушельницька. – К.: КНЕУ, 2014. – 351 с.
16. Кухар Л.О. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко. – Луцьк, 2010. – 182 с.
17. Лемак М.В., Петрище В.Ю. Психологу для роботи: діагностичні методики. Методичне видання. – Ужгород, Видавництво А. Гаркуші. – 2012. – 616 с.
18. Ложкін Г.В. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навч. посібник для студ. вузів / Г.В. Ложкін, Н.І. Пов'якель. – К.: Професіонал, 2007. – 407 с.
19. Лучшие психологические тесты. Описание и руководство к использованию / Под ред. А.Ф. Кудряшова. – Петрозаводск, 2002. – 318с.
20. Малхазов О.Р. Професійний відбір та впровадження новітніх технічних засобів у роботі з персоналом / О.Р. Малхазов, О.М. Кокурн // Соціальна психологія. – 2005. – № 4(12). – С. 84-90.
21. Методичні рекомендації щодо впровадження циклограм діяльності працівників психологічної служби : метод. рек. / авт.-упор.: В. М. Горленко, Ю. А. Луценко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко, І. І. Ткачук ; за заг. ред. В. Г. Панка. – Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. – 132 с. Режим доступа: <http://lib.iitta.gov.ua/709623/1/%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D0%B3.pdf>
22. Моргун В.Ф., Тітов І.Г. Основи психологічної діагностики. Навч.пос. для студ. вищ. навч. Закл. / В.Ф. Моргун, І.Т. Тітов. – К.: Видавничий Дім "Слово", 2009. – 464с. 28
23. Павелків Р. В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу : навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало – Київ. : «Центр учбової літератури», 2017. – 296 с. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми : монографія / В. Г. Панок. – Київ : Ніка-Центр, 2017. – 188с.
24. Панок В. Г. Становлення психологічної служби системи освіти в контекстів суспільних трансформацій в Україні / В. Г. Панок, Н. В. Лунченко // Вісник ХНПУ імені Г.С. Сковороди : Психологія. – Харків : ХНПУ, 2018. – Вип. 58. – С. 8-24.
25. Психодіагностика: учебник для вузов / Л.Ф. Бурлачук. – СПб.: Питер, 2003. – 352 с.
26. Положення про психологічну службу у системі освіти України / Офіційний вісник України від 17.08.2018., № 63, стор. 69, стаття 2185, код акта 91144/2018 Професійна орієнтація : підручник [для студентів] / Єгорова Є. В., Ігнатович О. М., Кобченко В. В., Литвинова Н. І., Марченко І. Б., Мерзлякова О.Л., Синявський В. В., Татаурова-Осика Г. П., Шевенко А. М. ; [за ред. О. М. Ігнатович]. — Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. — 240 с.
27. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. – Київ : Ніка-Центр, 2016. – 362 с.
28. Психологічна служба: навчальний посібник / НАПН України, Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи. – 2-е вид., стер. – Кам'янець-Подільський: Рута, 2013. – 328 с.
29. Самошкіна Л.М. Психодіагностика: Навч. наоч. посіб. з мультимедійним курсом / Під ред. чл.-кор. АПН України, професора Е.Л. Носенко. – Д.: Вид-во ДНУ, 2012. – 448 с.
30. Скребець В.О. Основи психодіагностики: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В.О. Скребець. – К.: Слово, 2003. – 192 с.
31. Соломин И.Л. Современные методы психологической экспресс – диагностики и профессионального консультирования. / И.Л. Соломин. – СПб.: Речь, 2006. – 280с.
32. Стрелков Ю.К. Практикум по инженерной психологии и эргономике: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С.К. Сергиенко, В.А. Бодров, Ю.Э. Писаренко и др.; под ред. Ю.К. Стрелкова. // М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 400 с.
33. Терлецька Л.Г. Основи психодіагностики. Навчальний посібник. / Л.Г. Терлецька. – К.: Главник, 2006. – 144с. – (серія "Психол. інструментарій")
34. Arboleda-Flórez J. Considerations on the Stigma of Mental Illness// The Canadian Journal of Psychiatry.-2003.-Nov.-P.336-344.

35. Corrigan PW, Wassel A Understanding and influencing the stigma of mental illness// Journal of Psychosocial Nursing and Mental Health Services. – 2008. -№ 46(1). – P. 42-48.
36. GaebelW. Baumann A. Interventions to Reduce the Stigma Associated With Severe Mental Illness: Experiences From the Open the Doors Program in Germany// Can J Psychiatry. –2003. - Vol 48. - № 10. – P. 657-662.
37. Myronetz S. Motivation in the professionogenesis of specialists in the trade sphere. Herald of KNUTE / S. Myronetz, O. Konovalova. – 2017. – № 6. – S. 107–114.
38. Sartorius N. Fighting stigma: theory and practice// World Psychiatry 2002. - № 1. – P. 26–27.

16. Інформаційні ресурси

- 1.<http://psylib.myword.ru/index.php?automodule=downloads&showfile=2070>
- 2.<http://psylib.myword.ru/index.php?automodule=downloads&showfile=3033>
- 3.<http://psyjournal.ru/j3p/pap.php?id=20011201>
- 4.www.koob.ru/shmelev_a_g/osnovi_psihodiagnostiki
- 5.<http://www.psychosphaera.boom.ru/>
- 6.www.koob.ru/gurevich_borisova/gurevich_psihologicheskaya_diagnostika
- 7.www.koob.ru/akimova_m_k/psih_diagnostika_akimova
- 8.www.koob.ru/leonova/leonova_psihodiagnostika_funkcionalnih_sostojnij
- 9.<https://mon.gov.ua/storage/app/media/minimumi.pdf>- Методика діагностики відхилень у розвитку молодших школярів –
10. http://www.nachalka.com.ua/load/shkola/pedrada/metodika_diaqnostiki_vidyilenv/5-1-0-2496.- Аналіз методів дослідження вікової психології - http://master-vpu25.ucoz.ua/news/analiz_metodiv_doslidzhennja_vikovoji_psihologiji/2013-03-24-266.